Raadsvoorstel

Voorstelnummer: 733517
Zaaknummer: 850159

Houten, 1 oktober 2024

gemeente Houten

Onderwerp:
Begroting 2025

Beslispunten:
1. De begroting 2025 vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
   a. De baten en lasten per programma (zie pagina 149)
   b. De mutaties in de reserves (zie pagina 147)
   c. Het voteren van kredieten ad € 6.327.197 ten behoeve van vervangingsinvesteringen en de investeringen in het meerjarenonderhoudsplan (zie pagina 140)
2. Kennis te nemen van het meerjarenperspectief 2026-2028
3. Het subsidieplafond voor 2025 vast te stellen (Zie begroting 2025 paragraaf Subsidie)

Samenvatting
Met het bijgevoegde raadsvoorstel stelt de raad de begroting 2025 vast, inclusief de baten en lasten per programma, vervangingsinvesteringen, het subsidieplafond en de mutaties in de reserves. Ook neemt de raad kennis van het meerjarenperspectief 2026-2028 en de eerste resultaten uit de Ronde van Houten en het vervolgproces. Op basis van het huidige voorstel van college aan de raad, is sprake van een structureel sluitende begroting voor 2025 en een negatief beeld vanaf 2026. Met de resultaten uit de Ronde van Houten gaan we verder in op de werkwijze om de jaren vanaf 2026 ook sluitend te krijgen.

Aanleiding
De Begroting 2025 is het vervolg op het Integraal Financieel en Beleidskader 2024/2025 en daarmee de tweede stap in de planning en control cyclus van de gemeente Houten. In de begroting worden de financiële uitgangspunten uit het Integraal Financieel en Beleidskader 2024/2025 verwerkt en wordt een aantal concrete voorstellen gedaan om te komen tot een structureel sluitende begroting voor begrotingsjaar 2025. Tevens is in eerdere fase aangekondigd dat de eerste uitkomsten van het projectplan voor het Houtens gesprek bij de behandeling van de begroting aan de raad zou worden aangeboden.

Beoogd effect
De raad in staat te stellen om op hoofdlijnen op maatschappelijke effecten en financiële ontwikkelingen te sturen.

Argumenten per beslispunt
1.1 Vaststellen begroting 2025
Op basis van die momentopnames bestond voor 2025 een tekort van € 5.509.000 waarvan een deel opgelost zou worden door de meicirculaire (€ 2.090.000), een deel door de inzet van de vrije reserve (€ 2.500.000) en het laatste deel door een bezuinigingsopgave van ongeveer € 1.500.000 voor 2025.
Met de vertaling van de meicirculaire en de begrote bezuinigingen naar deze begroting is er een tekort uitgekomen van € 2.200.000 wat we dekken met de inzet van de vrije reserve t.h.v. dit bedrag. Het college heeft een aantal bezuinigingsmaatregelen voorgesteld die zo min mogelijk impact hebben op de maatschappij.

2.1 Het meerjarige structurele saldo voldoet aan de provinciale normen om onder repressief toezicht te blijven vallen.
Provincie Utrecht is de financieel toezichthouder op gemeente Houten. Zij bepalen onder welke vorm van toezicht gemeente Houten staat. Repressief toezicht is de standaard. Eén van de voorwaarden hiervoor is dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is: de structurele baten dekken ieder jaar de structurele lasten en de ramingen zijn realistisch.

Van de meerjarenraming moet minimaal óf het eerste jaar (2025) óf het laatste jaar (2028) structureel in evenwicht zijn. De meerjarenbegroting heeft een structureel sluitend saldo voor het jaar 2025 en voldoet hiermee aan de norm voor repressief toezicht. Hiervoor is in 2025 wel een geoorloofde en vooraf besproken onttrekking gedaan uit de Algemene Reserve van 2.2 miljoen.

2.2 *De verwachting is dat het meerjarig beeld vanaf 2026 nog gaat wijzigen.*
De oorzaak van de niet-sluitende begroting in de jaren 2026-2028 ligt met name in de ontwikkeling van de algemene uitkering. Door de ontwikkeling van de algemene uitkering (zowel het zogenaamde 'ravijnjaar' als de doorwerkende effecten van de herverdeling in eerder jaren), ontstaat een sterk negatief beeld vanaf 2026. Er moet echter op worden gewezen dat de gesprekken vanuit de VNG over de kortingen vanaf 2026 nog niet zijn afgerond. De financiële situatie voor gemeenten is daarmee te omschrijven als 'prepare for the worst, hope for the best'.

2.3 Door middel van een raadsinformatiebrief heeft de raad kennis kunnen nemen van de eerste uitkomsten van 'De Ronde van Houten'.
We zijn dit jaar gestart met de Ronde van Houten, een participatietraject om met inwoners, organisaties en bedrijven op zoek te gaan naar de mogelijkheden om te bezuinigen. Middels de raadsinformatiebrief van 18 september jongstleden bent u op de hoogte gesteld van de stand van zaken van dit participatietraject. De planning is om bij de behandeling van de Perspectiefnota 2026 een uitgewerkt pakket van mogelijke maatregelen aan u te presenteren, zodat u alle mogelijkheden ziet. Het college zal een voorstel voor de uit te voeren maatregelen doen en voorleggen aan uw raad. Er zullen ongetwijfeld pijnlijke en ingrijpende besluiten genomen moeten worden, die in onze gemeente gevoeld gaan worden. De keuzes zullen lastig zijn, juist daarom is dit participatietraject gestart, zodat er een maatregelenpakket ligt voor Houten, door Houten.

2.4 Met de uitvoering het projectplan "De Ronde van Houten" heeft het college invulling aan motie 094-2022 Kaders en uitgangspunten bezuinigingen Houten.

3.1 De indexatie van de subsidieplafonds is conform perspectiefnota
Voorgesteld is om de subsidieplafonds van 2024 met 3.3% te indexeren. Alleen de grote subsidiepartners hebben een mixpercentage van materiele en personele indexatie.
In voorgaande jaren ging het vaststellen van het subsidieplafond via een apart raadsbesluit.

De subsidieplafonds voor de uitvoering van de activiteiten die onder artikel 5 van de subsidieregeling ´Versterken sociale en maatschappelijke basis door vrijwillige inzet, gemeente Houten´ zijn opgenomen, voor het subsidiejaar 2025 vaststellen op:

a. artikel 5, lid 1, 4 grote subsidiepartners	€ 4.301.434
b. artikel 5, lid 2, Overige organisaties en thema's:	€ 1.450.014
c. artikel 5, lid 3, Inwonersfonds	€ 104.435
d. artikel 5, lid 4, Cultuurfonds H. t/m 3 en lid 6 t/m 13	€ 54.372
e. artikel 5, lid 5, Evenementenfonds Houten	€ 58.293
Totaal	**€ 5.967.548**

Kanttekeningen

2.1 Het structurele saldo is nog niet beoordeeld door de provincie.
Wel is de uitname uit de reserve voor besproken met de provincie bij het Integraal Financieel en Beleidskader 2024/2025. Maar er is nog geen zekerheid over het daadwerkelijk toekennen van repressief toezicht. Op basis van de interne analyse van incidentele baten en lasten verwachten wij echter dat we voldoen aan de eisen voor een structureel sluitende begroting

3.1 Er is onzekerheid over de ontwikkeling van de Algemene uitkering
Door de onzekerheid in de ontwikkeling van de algemene uitkering, is onduidelijk hoe groot de opgave nu werkelijk wordt voor de komende jaren. Ondanks eventuele compensatie vanuit het Rijk blijft de verwachting echter wel dat er een grote opgave resteert. De input vanuit de Ronde van Houten is daarmee van belang voor het tot komen tot een meerjarenperspectief dat sluitend is. In de raadsinformatiebrief van 18 september jl. zijn de eerste uitkomsten van het plan gedeeld.

4.1 Er is een significant verschil tussen subsidieplafond 2024 en 2025
In het subsidieplafond 2024 waren niet de incidentele subsidies meegenomen. Deze zijn wel meegenomen in het subsidieplafond 2025. Dit verklaart het verschil tussen 2024 en 2025 bij Stichting aan de Slinger en Sportservice Houten.

Participatie

Op deze begroting is geen nadere participatie gedaan. Inwoners, instellingen en bedrijven worden in de gelegenheid gesteld om tijdens het rondetafelgesprek (RTG) in te spreken Participatie voor de begroting 2025 heeft plaatsgevonden in ‘De Ronde van Houten’.

Financiën en formatie

Op 11 juli 2024 behandelde uw raad het Integraal Financieel en beleidskader 2024-2025 (Perspectiefnota) van de gemeente Houten. In dit kader zijn alle tot op dat moment bekende ontwikkelingen verwerkt. Daarnaast staan er in dit kader de belangrijkste spelregels voor de begroting 2025, zoals indexeringspercentage voor loon en prijsontwikkeling. Daarnaast informeerde het college met de raadsinformatiebrief "Meicirculaire 2024 gemeentefonds" de raad over de effecten van de meicirculaire 2024.

Op basis van die momentopnames bestond voor boekjaar 2025 een tekort van € 5.509.000 waarvan een deel opgelost zou worden door de meicirculaire (€ 2.090.000) een deel door de inzet van de vrije reserve (€ 2.500.000) en het laatste deel door een bezuinigingsopgave van ongeveer € 1.500.000 voor 2025.

Met de vertaling van dat kader, de meicirculaire en de begrote bezuinigingen naar deze begroting is er een tekort uitgekomen van € 2.200.000 wat we dekken met de inzet van de vrije reserve t.h.v. dit bedrag.
Het college heeft een aantal bezuinigingsmaatregelen doorgevoerd die zo min mogelijk impact hebben op de maatschappij. Een detailtoelichting over de voorgestelde bezuinigingsmaatregelen vindt u in de begroting 2025, paragraaf 1.5.2.
Deze bezuinigingsmaatregelen verlagen de resterende bezuinigingstaakstelling structureel.

Voor 2026 en verder staan we voor grote financiële uitdagingen, het tekort loopt op tot € 7.500.000.
In de onderstaande tabel de meerjarenbegroting 2025-2028, inclusief de standen vanuit de Perspectiefnota 2025. Verschillen met de cijfers verwerkt in de huidige begroting 2025 zijn:
- het effect van de Meicirculaire was hoger (+€ 446.000).
- van het voorgenomen besluit om 1,5 miljoen euro te bezuinigen met als doel een positief saldo voor 2025 (+€ 581.000) wordt er nu uitgegaan van een sluitende begroting met resultaat nul, en is er in 2025 € 772.000 hiervan ingevuld.
- hierdoor viel het te dekken bedrag uit de Algemene Reserve lager uit (-€ 300.000)

Meerjarenbegroting 2025-2028 Omschrijving (bedragen*€1.000)	PN 2025	2025	2026	2027	2028
Prognose financieel meerjarenperspectief voor uitwerking begrotingsrichtlijnen 2025	-5.508	-5.508	-13.355	-12.120	-12.256
Meicirculaire	2.090	2.536	5.363	3.627	3.327
dekking uit Reserve	2.500	2.200	0	0	0
Uitkomst Financieel meerjarenperspectief na uitwerking begrotingsrichtlijnen en ontwikkelingen	-918	-772	-7.992	-8.493	-8.929

Voorgestelde bezuinigingsmaatregelen	1.500	772	810	810	810
Begrotingssaldo (gerealiseerd resultaat)	**582**	**0**	**-7.182**	**-7.683**	**-8.119**

Hieronder volgt puntsgewijs een opsomming van de belangrijkste effecten die zich na de perspectiefnota hebben voorgedaan.

Effect meicirculaire 2024
Dit betreft de verwerking van de uitkomsten van de Meicirculaire 2024 Gemeentefonds:

Omschrijving	2025	2026	2027	2028
Effect meicirculaire 2024	2.536	5.363	3.627	3.327

Opbouw begroting/ overige (inclusief afrondingen)
Hier betreft het o.a. budgetaanpassingen, welke ontstaan door actualisatie van de staat van investeringen en toepassing van de met de daaruit voortvloeiende gewijzigde rente- en afschrijvingslasten, actualisatie van de kosten financiering op basis van aangetrokken leningen en gewijzigde rente- en afschrijvingslasten.

Voorgestelde bezuinigingsmaatregelen
De voorgestelde bezuinigingsmaatregelen tellen op tot een bedrag van ruim € 700.000 in 2025. In de begroting 2025, hoofdstuk 1.5.2 is een uitgebreide toelichting te lezen.

Communicatie

Niet van toepassing.

Voortgang

Na vaststelling in het college, wordt de begroting 2025 uiterlijk 2 oktober 2024 in Ibabs gepresenteerd. Vervolgens is er tot 23 oktober 2024 de mogelijkheid om schriftelijke vragen te stellen.

Behandeling in de RTG is voorzien op 5 november 2024 en in de raad op 14 november 2024

Evaluatie

Niet van toepassing.

Houten, 1 oktober 2024
Het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Houten,
de secretaris, de burgemeester,

R. van Netten G.P. Isabella

Bijlagen

1. Begroting 2025

Verantwoordelijke portefeuillehouders college

1e PoHo: Daan Vermeulen
2e PoHo: n.v.t.

Raadsbesluit

Voorstelnummer: 733517

Onderwerp
Begroting 2025

De raad van de gemeente Houten heeft het voorstel van het college van burgemeester en wethouders d.d. 1 oktober 2024 gelezen en besluit:

1. De begroting 2025 vast te stellen en daarmee in te stemmen met:
   a. De baten en lasten per programma (zie pagina 149)
   b. De mutaties in de reserves (zie pagina 147)
   c. Het voteren van kredieten ad € 6.327.197 ten behoeve van vervangingsinvesteringen en de investeringen in het meerjarenonderhoudsplan (zie pagina 140)
2. Kennis te nemen van het meerjarenperspectief 2026-2028
3. Het subsidieplafond voor 2025 vast te stellen (Zie begroting 2025 paragraaf Subsidie)

Dit is besloten in de openbare vergadering van de raad op 12 november 2024.

De raad van de gemeente Houten,
de griffier,

C.M.S. Visser

de voorzitter,

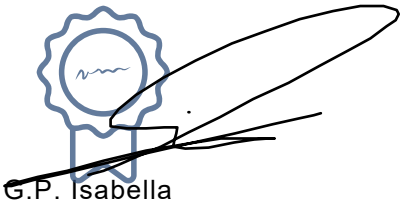

G.P. Isabella